

Васильєва М.П., Волох О.Ю.

МЕТОДОЛОГІЯ В КОНТЕКСТІ ПИТАННЯ ПАРАДИГМАТИЧНОЇ ПРИНАЛЕЖНОСТІ, ДИСЦИПЛІНАРНОГО СТАТУСУ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПРІОРИТЕТІВ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ РОЗРОБКИ ДЕРЖБЮДЖЕТНОЇ ТЕМИ)

Апріорі методологія як така (від грецької *methodos*- шлях і *logos*- вчення) виникла як складова філософського знання, перед якою було поставлено два основних завдання: дослідження ускладнень та проблем,(а також їх причин) у науковому та інших типах інтелектуальної діяльності і віднайдення інваріантів(методів, підходів,засобів) розв'язання цих проблем і ускладнень.

Виокремлення методології як самостійної дисципліни в її осмисленому з точки зору наукової доцільності у специфічному вимірі відбулося у середині ХХ століття у контексті розробки системних підходів і напрямів у рамках багатьох гуманітарних царин- філософії, наукознавстві, праксеології, соціології, мовознавстві, літературознавстві тощо. Сформувались у корпусі гуманітарного знання, методологія не могла не зазнати в добу НТП, буремного розвитку технологій, впливу техногенного світосприйняття і світобачення, яке на початку III тисячоліття набуло пріоритетного значення. Виступаючи спочатку лише необхідним моментом інтелектуальної діяльності у філософії та інших дисциплінах, методологія вже набуло обрисів самостійної, багато в чому самодостатньої реальності, оскільки на межі тисячоліть склалися необхідні соціокультурні передумови переходу до інформаційно-технологічного світу. Взаємопроникнення емпіричного технічного знання і гуманітарного набуло небачених раніше масштабів. Ми живемо в добу, наші традиції суперечні між "фізиками" та "ліриками" виглядають надто архаїчно. Проте, як би там не було системна рефлексія діяльності емпірично-технічного характеру все ж відбувається і має відбуватися передусім у корпусі гуманітарного знання, а не навпаки. Так були створені і розвиваються дисципліни в яких технології аналізуються і осмислюються у філософському вимірі(філософія техніки, праксеологія, власне методологія); визначення стратегічних напрямків і підходів до таких масштабних соціально-значущих типів діяльності як освіта і виховання покладено на таку відносно нову складову філософського знання як філософія освіти. Відбувається підготовка спеціалістів, що мають працювати у нових сферах інтелектуальної діяльності(технологи, системотехніки, методологи), створюються спеціальні технологічні теорії і програми. Під впливом згадуваних вище соціокультурних умов склалася професіональна методологія як одна з царин,співвідносних з сучасними технологіями - технологія соціальної діяльності. Звичайно не могла не вітати виокремлення і оформлення методології як інтегральної міждисциплінарної царини. Але на наш погляд, слід завжди пам'ятати про доцільність її системної еволюції як складової гуманітарного, передусім філософського знання,в корпусі якого вона і виникла. Більш того, ніяк не позбавляючи права окремі наукові дисципліни (як гуманітарні так і технічні) всебічно розвивати власні методологічні підходи до наукової розробки їхніх специфічних предметів дослідження, все ж завжди слід пам'ятати про базисну роль, зокрема методогенеруючу філософського знання. Стосовно гуманітарних дисциплін розуміння ієрархічно-пріоритетного статусу філософського знання, і зокрема, його методогенеруючої функції має бути чітко закріпленим як на теоретичному рівні так і на рівні практики.